УДК 811. 401: 410

Ф. С. Бацевич

РЕЖИМИ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ І ПРАГМАТИЧНІ АСПЕКТИ СМИСЛОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ТЕКСТУ

У статті обґрунтовується доцільність застосування поняття «режим інтерпретації» з метою експлікації й класифікації прагматичних чинників текстів. Уточнюється змістове наповнення цього поняття в ряді інших методологічних категорій (метод, методика, прийом), виявляється дослідницький потенціал наративного й діалогічного режимів інтерпретації, а також доводиться необхідність залучення контекстно-ситуативного режиму інтерпретації. З опертям на інформаційно-рекламні тексти виявляються основні типи пресупозицій та імплікатур, що лежать в основі породження й сприйняття низки текстових структур. Переважно це пресупозиції існування (екзистенції); найважливіших функцій об'єктів референції в конкретний час і конкретному місці використання; уточнення смислового наповнення категорій місця, часу, кількості, якості та деяких інших.

Ключові слова: *текст, прагматика, режими інтерпретації, комунікативний смисл, пресупозиції, імплікатури.*

Batsevych, F. Modes of Interpretation and Pragmatic Aspects of the Semantic Organisation of Text. *The article substantiates the relevance of applying the concept of the "mode of interpretation" to explicate and classify the pragmatic components of texts across various genres. Modes of interpretation are understood as research strategies for analysing a text and its components (fragments, individual messages, categories, units); as approaches that depend on the researcher's postulated understanding of the essential features of the analysed text, derive from this understanding, and determine both its perception and the interpretation of the corresponding communicative meanings of the textual structure as a whole and of its individual elements, as well as the subsequent selection of methods, methodologies, and analytical techniques. Alongside the narrative and dialogic modes, the article substantiates the essence and analytical potential of the contextual-situational mode of interpretation. The contextual-situational mode presupposes the analysis of the semantic and pragmatic components of a text's content organisation with due consideration of specific spatio-temporal, sociocultural, and other external factors of its production and reception. Drawing on informational and advertising-informational texts, the study identifies the main types of pragmatic factors underlying the production and interpretation of such textual structures, namely presuppositions and implicatures. These include, primarily, existential presuppositions; presuppositions concerning the key functions of referential objects at a specific time and in a specific place of use; and the clarification of the semantic content of the categories of place, time, quantity, quality, and others.*

Key words: *text, pragmatics, mode of interpretation, contextual-situational mode of interpretation, communicative meaning, presuppositions, implicatures.*

CC BY NC

https://doi.org/10.34142/23127546.2026.64.17

Вступ

У різних напрямах сучасної лінгвістики опрацьована значна кількість підходів, методів, методик і прийомів дослідження текстових структур різних функційних стилів, жанрів, літературних напрямів, типів письма й т. ін. (див., напр.: Бацевич, 2019; Бацевич, & Кочан 2016; Batsevych 2025). Разом із тим усвідомлення специфіки змістової організації низки сучасних текстових різновидів, особливо новітнього характеру (постмодерних, пов'язаних із залученням різних каналів комунікації, орієнтованих на використання знаків неоднотипних семіотичних систем, створених у змінених станах свідомості й т. ін.), стимулювало мовознавчий пошук у царині новітніх інструментів експлікації (а подекуди й формалізації) комунікативних смислів, наявних у таких текстах (або суб'єктивно та інтерсуб'єктивно їм приписуваних). Інакше кажучи, інтерпретація тексту і його фрагментів постає не лише як діяльність, скерована на експлікацію його значень, а й на глибинне розуміння смислів взаємодії між автором (наратором), текстом і читачем (нарататором). Природа такого синтетичного текстового комунікативного смислу, який експлікується і формалізується у випадках згаданого підходу, комплексна, і її можна кваліфікувати як соціо-психо-когнітивну, а у випадку художнього тексту – естетичну. З боку організації мовного коду втілення таких текстових структур сутність текстового комунікативного смислу може бути кваліфікована як семантико-синтактико-прагматична. Достатньо очевидно, що прагматичний аспект текстового смислу (попри інші можливі аспекти його вияву) експлікується в координатах ***текст – контекст (ситуація) – реципієнт***. Відповідно, вияви глибинного смислу тексту і його структур, які розглядаються з таких позицій, потребують звернення до достатньо нового поняття сучасної лінгвістики тексту, яке отримало назву ***режиму інтерпретації*** (***РІ***).

Поняття РІ, яке має своїми витоками відому ідею Е. Бенвеніста щодо розрізнення наративної історії (того, що розповідається) і дискурсу цієї історії (як ця історія розповідається) (Бенвеніст, 1974), виявилося плідним передусім в аспекті змістового аналізу конкретних текстових одиниць і категорій (дейктики; часові прояви дій, станів, процесів; категорії виду, стану та деяких інших). Важливо зазначити, що РІ усвідомлено обираються дослідником і формують конкретне сприйняття й інтерпретацію змістових складників тексту, його одиниць, категорій і фрагментів. Відома дослідниця наративу

О. Падучева визначала РІ як «новий параметр контексту [в межах тексту – Ф. Б.], який раніше не брався до уваги», однак звернення до якого дозволяє досліднику пояснити значну кількість змістових аспектів мовних фактів (див. про це детальніше в: Batsevych, 2025). Незважаючи на деклароване в лінгвістичних дослідженнях розуміння важливості використання поняття «РІ тексту», можемо говорити про відсутність його чітких поняттєвих меж, строгої дефініції, місця в ієрархії дослідницьких підходів до тексту і, відповідно, узгодженості у сприйнятті й застосуванні стосовно конкретного об'єкта аналізу.

З позицій виявлення змістових чинників текстів режимами інтерпретації – дослідницькі підходи, стратегії аналізу тексту та його складників (фрагментів, окремих повідомлень, категорій, одиниць); підходи (стратегії), які залежать від постульованого дослідником розуміння суттєвих особливостей аналізованого тексту, випливають із цього розуміння, визначаючи його сприйняття й інтерпретацію відповідних комунікативних смислів текстової структури в цілому, окремих складників, а також подальший добір і застосування методів, методик і прийомів їх аналізу.

РІ можна трактувати як введення («вписування») конкретного досліджуваного об'єкта в певні ментальні рамки розуміння організації текстової структури, рамки, що дозволяють обмежити його можливе смислове розмаїття з метою виявлення особливостей втілення конкретних комунікативних смислів семантичної і прагматичної природи як результатів такого обмеження, зіставлення з іншими типами комунікативних смислів, отриманих у випадках застосування інших стратегічних підходів. Зрозуміло, що постульовані в процесах використання подібних процедур риси тексту визначають дослідницькі підходи до нього, зокрема, для прикладу, розуміння його або як результату мовленнєвої діяльності, або як процесу діяльності (тобто статичне / динамічне явище, текст як структуру або ж дискурс як процес).

Методи дослідження

Запропоноване розуміння сутності РІ дозволяє застосовувати для своєї експлікації низку традиційних і новітніх методів аналізу текстово-дискурсивних структур. Це, перш за все, елементи дискурс-аналізу, зокрема виявлення смислових складників пропозитивної семантико-синтаксичної основи мовленнєвих актів; урахування

контекстних, ситуативних, етнокультурних та деяких інших чинників вияву семантичних і прагматичних імпліцитних складників аналізованих текстів. Застосування згаданих методик і прийомів дозволило диференціювати РІ від низки досить близьких дослідницьких категорій, зокрема – «прийом», «аспект дослідження» та деяких інших, а також визначити його місце в ієрархії цих важливих понять. На наш погляд, РІ перебувають ієрархічно вище в ряду методологічних понять, визначаючи застосування конкретних методів, методик і прийомів аналізу текстів та їхніх змістових елементів, зокрема таких, як повідомлення, висловлення, складне синтаксичне ціле.

Виклад основного матеріалу

Спираючись на розуміння РІ як стратегії (алгоритму, процедури) аналізу тексту в аспекті вияву експліцитних та імплицитних текстових семантико-прагматичних смислів, можна визначити як мінімум два можливих підходи до змістової організації тексту в межах цього поняття: 1) як ментально-комунікативного підходу (наративний і діалогічний режими) і 2) підходу ситуативно-контекстуального (Batsevych, 2025).

Наративний РІ – це розуміння аналізованої структури як оповідної, втіленої автором (наратором) у конкретному тексті, з обов'язковим урахуванням структурно-смислової організації найважливішої категорії будь-якого наративу – події. Тобто, згаданий РІ з позицій адресата (читача, дослідника) можна визначити через поняття сприйняття й аналізу тексту як утілення події або низки подій зі своїми структурними та семантико-синтактико-прагматичними особливостями. У такому РІ різноманітні дейктики, граматичні категорії тощо постають в особливому (розповідному) ракурсі представлення, залежному від специфіки текстових подій.

Діалогічний РІ – передбачає зображення текстової подієвості з позицій її безпосередніх або опосередкованих учасників. У найзагальнішому вигляді – це обмін «баченнями» подій, їх інтерпретаціями, що можуть не збігатися в їх плині, оцінках і т. ін. Зрозуміло, що використання такого РІ часто виявляє семантичні й прагматичні комунікативні смисли іншого характеру порівняно з наративним РІ.

Контекстуально-ситуативний РІ можна визначити як дослідницьку процедуру врахування низки різноманітних експліцитних

та імпліцитних соціально-політичних, культурних, часових, просторових, якісних, кількісних та інших чинників сприйняття конкретного тексту, а також функційних особливостей його одиниць і категорій, комунікативний смисл яких експлікується дослідником. Це, так би мовити, «вписування» аналізованого текстового взірця (або його фрагмента) в конкретний ***зовнішній контекст і чинну ситуацію*** вживання. Зокрема, така процедура прояснює розуміння смислу дейктичних елементів, категорій часу, дії, стану, процесу, кількості, якості, оцінки та деяких інших, як правило, імпліцитно наявних у тексті. Спостереження показують, що значна частина згаданих смислових чинників має характер загальнолюдських пресупозицій, а також пресупозицій, пов'язаних із смислотворенням носіїв мови в межах конкретної етнолінгвокультури.

Нижче розглянемо специфіку втілення прагматичних складників смислової організації текстів (фрагментів текстів) і запропонуємо робочу їх класифікацію з опертям на згадані РІ. Матеріалом спостереження стали фрагменти сучасних українських художніх текстів, а також короткі тексти (повідомлення) інформаційного та інформаційно-рекламного характеру, розміщені на рекламних щитах, оголошеннях, різноманітних повідомленнях, у салонах засобів транспорту Львова. Особливість таких текстових структур полягає в тому, що сприйняття їх змістового наповнення значною мірою залежить від низки спільних прагматичних чинників, контекстних і ситуативних знань (пресупозицій), які задаються, формуються, породжуються конкретною ситуацією і контекстом їх «побутування» і які потрібно враховувати для адекватного сприйняття змісту текстових повідомлень у цілому.

1. Як випливає із запропонованого розуміння ***наративного РІ***, з його акцентуванням перш за все подієвих аспектів текстової історії, їх цілісності й зв'язності, прагматичні аспекти дискурсивної складової текстів формуються достатньо звично і традиційно для підготовленого адресата. Розглянемо приклад з художньої літератури, у якому експлікація комунікативного смислу прагматичного характеру всього тексту (а також його елементів) визначається застосуванням наративного РІ:

(1) Про одного з героїв оповідання Є. Гуцала «Тут і тепер» оповідач, звертаючись до його внутрішнього діалогу, каже: … *уже давно*

звик, що він, немолодий уже чоловік, для багатьох з них [мешканців багатоповерхового будинку] не «Микола Іванович», навіть не «Микола», не «інженер заводу», в якому працює більшість жителів містечка, навіть не «мешканець нашого будинку», не ..., а «чоловік Наталії Петрівни з шостого поверху» (Гуцало, 1998: 34).

Недієгетичний всезнаючий оповідач ідентифікує героя шляхом прагматичного прийому емпатії до імені, статусу і т. ін. його дружини і цим підкреслює вторинність, «несерйозність» сприйняття мешканцями цього будинку, його душевний біль з цього приводу, а в подальшому – смішний, нікчемний «бунт» проти дружини. У подібних випадках прагматичні чинники наративу задаються оповідачем і, як правило, досить однозначно «декодуються» адресатами (слухачами, читачами, нарататорами). У низці випадків застосування наративного РІ дозволяє «споживачам» (адресантам) уточнити семантичні чинники змістової організації текстів, зокрема, семантику дейктичних елементів (див., напр.: Batsevych, 2025).

2. **Діалогічний РІ** передбачає сприйняття і експлікацію смислового (зокрема семантико-прагматичного) наповнення тексту, його фрагментів і окремих одиниць з позицій учасників текстових подій, які (позиції) можуть не збігатися із загальнотекстовими (авторськими, наративними, смислами, що транслюються іншими героями). Розглянемо приклад усного мовлення двох чоловіків:

(2) [Мовець **А**.]: – *Коли він прийшов на це збіговисько, він побачив його і кинувся на нього з кулаками.*

[Мовиць **Б**.]: – *Почекай: кого побачив Микола? Чому він кинувся на того чоловіка?*

[Мовець **А**.]: – *Ну, я тобі вже кілька разів казав про того чувака, який підбивав клинці до жінки Миколи.*

З попереднього контексту розмови (або ж розмов) мовець **А**. зробив висновок, що його співбесідник **Б**. розуміє всі можливі типи референції дейктика ***він*** (***його***) в розповіді. Перепитування ж засвідчують, що мовець **Б**. розуміє далеко не всі референтні характеристики дейктичного модусу при такому режимі інтерпретації.

Нижче порівняємо особливості застосування наративного і діалогічного РІ на прикладі референтної віднесеності дейктичного елемента ***він*** у такому фрагменті тексту[1]:

[1] Приклад розглядається в (Batsevych, F. 2025). Для зручності аналізу репліки неназваних учасників діалогу пронумеровані.

(1) *«І він йому сказав»*. (2) *«І він йому сказав»*.
(3) *«І він сказав»*. (4) *«І він відповів»*.
(5) *«І він сказав»*. (6) *«І він»*. (7) *«І він, вдивляючись у темряву, сказав»*. (8) *«Слова на вітер»*.
(9) *«І він йому сказав»*. (10) *«Однак, сказати так, сказати 'сказав' сказати зовсім не те, що він сам сказав»*.
(11) *«І він 'для чого влазити в деталі' сказав: все зрозуміло. Крапка»*.

Розгляд наведеного фрагмента тексту як складника цілісної оповіді (наративу) про розмову неназваних осіб дозволяє сприймати референтну віднесеність дейктичного елемента ***він*** стосовно конкретних учасників текстових подій – **X** і **Y**. Кваліфікація цього ж фрагмента як відтворення послідовності реплік **X** і **Y** у наскрізному діалозі всього тексту може бути сприйнята як апеляція співрозмовників до якихось відомих їм осіб, референтно співвідносних із дейктиком ***він***. Отже, конкретизація текстової функції й комунікативних смислів займенника ***він*** у наведеному фрагменті поеми значною мірою залежить від дослідницької інтерпретації: сприйняття тексту як широкого наративу діалогічного характеру або ж як власне діалогу.

3. Як уже зазначалося, **контекстно-ситуативний РІ** передбачає аналіз семантико-прагматичних складників змістової організації тексту з урахуванням конкретних просторово-часових, соціально-культурних та інших зовнішніх чинників його створення і сприйняття. Для прикладу проаналізуємо прагматичні смисли короткого тексту на перший погляд інформаційного змісту, а насправді – глибинно перформативного, характеру:

(3) На плакаті представлене зображення українського воїна у відповідних обладунках; зображення супроводжується написом: *Причини захищати є в кожного*. Смислове наповнення цього (і багатьох подібних йому) текстів багато в чому ґрунтується на пресупозиціях як спільному фонді знань громадян сучасної України; ці пресупозиції, як і більшість прагматичних чинників у спілкуванні, можна кваліфікувати приблизно так: 'продовжується війна', 'державу і народ потрібно захищати', 'кожен має (чи може мати) особисті й спільні громадянські причини захищати (державу, сім'ю, майно і т. ін.)'.

Нижче представлено експлікацію і класифікацію комунікативних смислів імпліцитного характеру, наявних у межах текстових структур

(повідомлень) короткого інформаційного (інформаційно-рекламного) змісту, нерозривно пов'язаних з аналізом контексту й ситуації їх уживання. Це, перш за все, пресупозитивні елементи текстових повідомлень, які часто нерозривно пов'язані з уточнювальними, оцінними та іншими типами імплікатур тексту, який у конкретній конситуації сприймається як конкретний дискурс.

І. Пресупозиції, ***наявні*** в змістовій частині повідомлень.

1. Пресупозиції об'єктів, про яких йдеться в інформаційному (рекламно-інформаційному) повідомленні. Це один з найчастотніших виявів спільних знань адресатів щодо сутності, специфіки, функцій і т. ін. відповідних об'єктів. Типовий приклад:

(4) «*Авалон*» – *життя в ритмі сучасного міста*. Пресупозиція ґрунтується на спільних знаннях потенційними адресатами сутності і функцій об'єкта інформації: '«***Авалон***» – будівельна фірма'; можемо говорити також про імплікування позитивної оцінки цієї відомої у Львові будівельної фірми.

2. Пресупозиції, пов'язані з місцем розташування повідомлення. Вони можуть бути синтезовані з пресупозиціями знання сутності, функцій та інших особливостей об'єкта:

(5) Напис на боковій стіні Львівського лялькового театру: *Експериментуємо. Показуємо. Розповідаємо*. Цей текст був би достатньо незрозумілим і недоцільним у випадку його наявності, наприклад, на фасаді житлового будинку; конкретне ж місце розташування тексту формує чинні пресупозиції специфіки і функцій об'єкта: 'це театр'; 'покази, розповіді, експерименти відбуваються на сцені саме цього театру'. Імплікується позитивна оцінка того, що повідомляє текст.

3. Пресупозиції, пов'язані з особливостями часу, поточної ситуації в Україні, місті:

(6) Оголошення: *У випадку повітряної тривоги спускайся в укриття*. Текст супроводжується стрілкою, що вказує на місце розташування укриття. Пресупозиції: 'ми живемо в час війни'; 'у цей час можливі атаки ворожих літальних апаратів'. Пресупозиція, яку можна сформулювати так: 'укриття рятує життя людей', – за своєю прагматичною природою близька до імплікатури.

(7) Зображення воїна, який запускає дрон, супроводжується написом: *Повернемо своє!*. Чинні пресупозиції: 'бойові дії на території України продовжуються'; 'у цей час є захоплені ворогом українські території'. Асертивна частина пов'язана з вірою про повернення

захопленого ворогом; лексема ***своє*** імплікує комунікативний смисл ‘українські території’.

4. Соціально-політичні пресупозиції, пов’язані з відповідним періодом життя держави. Такі пресупозиції частотні, наявні у змісті значної кількості інформаційних, іміджево-рекламних та інших типів текстових повідомлень. Обмежимося прикладом з недавнього політичного минулого України:

(8) Написи на білбордах, мостах, стінах та інших місцях: *Вона працює. Вони руйнують*. Актуальна ситуація часу дозволяла адресатам конкретизувати текстові вказівні (дейктичні) елементи повідомлення ***вона*** і ***вони*** як ‘***вона*** – чинний прем’єр-міністр України Юлія Тимошенко’; ‘***вони*** – депутати Верховної Ради України (перш за все представники партії регіонів)’. Лексеми ***працює*** і ***руйнують*** несуть у собі позитивну і, відповідно, негативну імплікатурну конотацію прагматичного характеру.

II. Пресупозиції та імплікатури, які умисно ***вводяться*** адресантом у зміст повідомлень, так би мовити, «наводяться», навіть «нав’язуються» потенційному адресату. Імпліковані комунікативні смисли згаданого характеру часто містять оцінні компоненти й супроводжують переважно рекламні оголошення. Кілька типових прикладів:

(9) Реклама: *«Опілля» – квас живого бродіння*. У тексті імплікується пресупозиція оцінного характеру ‘живе бродіння – це корисно для споживачів’.

(10) Напис на вітрині магазину одягу: *Доречно бути собою*. Наявна пресупозиція місця ‘тут продаються речі та аксесуари’; імплікується комунікативний смисл ‘речі та аксесуари, які тут продаються, – спосіб самовираження людини’; самовираження людини імплікативно оцінюється як ‘доречне’.

III. Пресупозиції, ***поєднані з конкретизацією*** змістового (семантичного, прагматичного) наповнення лексичних (дейктичних, номінативних і предикативних) елементів повідомлень. Подібна конкретизація часто супроводжується уточненням місця, часу, функцій, сутнісних аспектів і т. ін. об’єктів повідомлень, а також наведенням оцінних конотацій цих об’єктів. Кілька прикладів:

(11) Напис у міському транспорті (трамваї, тролейбуси, маршрутні автобуси): *Увага! На лінії контроль*. Місце розташування оголошення дозволяє конкретизувати лексичне значення слова ***лінія***

як ‘конкретний маршрут’; слова ***контроль*** – ‘перевірка оплати проїзду’. Можливе «вичитування» імплікатури: ‘у випадку відсутності оплати пасажир буде оштрафований’.

(12) Зображення українського воїна, яке супроводжується написом: *Третій штурмовий корпус. Готові до будь-якого сценарію.* Наявна пресупозиція часу: ‘в Україні продовжується війна’; уточнення лексичного значення слова ***сценарій***: ‘розвиток подій на фронті’; імплікатура: ‘ворог не пройде’.

У контекстах з достатньо чітко пресупонованим місцем перебування об’єкта (об’єктів) низка дейктичних елементів текстового повідомлення отримує (конкретизує) своє смислове наповнення. Розгляньмо приклади:

(13) Назва магазину роздрібної торгівлі: *Є таке!*. Дейктичний елемент повідомлення ***таке*** може бути інтерпретований в ситуації наявності відповідного магазину як носій комунікативного смислу імплікатурного характеру ‘потрібний тобі товар’.

Контекстуально-ситуативні пресупозиції, що вводяться в повідомлення адресантом, у низці випадків дозволяють уточнити (часто звузити) образний характер його складників, експлікувати можливі закладені в тексті імплікатури:

(14) Напис на огорожі військового шпиталю: *Україна не впаде на коліна!* У контексті чинної російської агресії проти України повідомлення в цілому і його складник ***впасти на коліна***, який несе в собі прагматичну імплікатуру, «прочитуються» адресатами не лише образно, але й досить конкретно: ‘Україна не піде на поступки ворогу’.

(15) На рекламному щиті зображені дві молоді жінки азійської зовнішності, які смажать м’ясо на сковорідках, а також наявна адреса конкретного бістро. Це зображення супроводжується написом: *Підсмаж собі Азію*. У загальному вербальному й зображальному контексті представлення послуги саме цим закладом харчування уточняється метонімічний зміст слова ***Азія*** як ‘азійські страви’, а також наявна пресупозиція імплікатурного характеру ‘при бажанні в цьому закладі харчування відвідувачі можуть приготувати страву самі’.

Висновки

Отже, РІ як спосіб сприйняття конкретного тексту, процедура, стратегія аналізу змістових його аспектів дозволяє виявити, окрім

семантичних і синтактичних змістових складників, низку прагматичних чинників, пов'язаних з оповідачем (адресантом, автором, наратором), точкою його зору (наративний режим), особливостями інтерактивної поведінки інших учасників комунікативного акту з урахуванням аспектів, що впливають на розуміння тексту в цілому (діалогічний режим), а також зовнішнім контекстом побутування і поточної ситуації сприйняття (контекстно-ситуативний режим). В ієрархії дослідницьких категорій аналізу тексту і його складників РІ значною мірою визначає межі застосування конкретних методів, методик і прийомів. Аналіз низки текстових структур, перш за все носіїв інформаційних та інформаційно-рекламних повідомлень, дозволяє говорити про те, що поняття РІ може бути застосоване з метою аналізу глибинних (часто імпліцитного характеру) смислових чинників організації тексту в цілому. Використання різних типів РІ текстів (а також окремих текстових повідомлень) дозволяє конкретизувати семантику і прагматику низки їх номінативних одиниць, зокрема комунікативних смислів дейктичних елементів, глибоко інтегрованих у ситуацію і контекст уживання, а також експлікувати і систематизувати пресупозиції, які лежать в основі змістового наповнення подібних текстових повідомлень: тих, що задаються адресантом, і тих, що визначаються інтерпретатором. Це переважно пресупозиції існування (екзистенції); найважливіших функцій об'єктів референції у конкретний час і конкретному місці використання текстових структур; уточнення смислового наповнення категорій місця, часу, кількості, якості та деяких інших. Чинники власне інформаційної природи можуть поєднуватися з прагматичними елементами емоційно-оцінного характеру, передбачені творцями таких текстових структур (зокрема, рекламного характеру).

Перспективи подальших досліджень вбачаємо в опрацюванні достатньо вичерпної типології РІ текстів різних функційних стилів і жанрів, виявленні їхнього евристичного потенціалу в аспекті як експлікації наявних у цих текстах семантичних і прагматичних комунікативних смислів, так і впливу останніх на організацію й сприйняття змістових складників текстів і дискурсів у цілому, а також семантико-прагматичного потенціалу їхніх складників (одиниць, категорій тощо).

ЛІТЕРАТУРА

1. **Бацевич,** Ф. (2019). *Нариси з теорії тексту*. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка. 2. **Бацевич**, Ф., & Кочан, І. (2016). *Лінгвістика тексту*. Львів: ЛНУ імені Івана Франка. 3. **Бенвеніст**, Е. (1974). *Загальна лінгвістика*. М.: Прогрес. 4. **Batsevych**, F. (2005). Контекстуально-ситуативний режим інтерпретації тексту: спроба обґрунтування. *Slavia Orientalis, LXXIV, 4,* 103–112.

REFERENCES

1. **Batsevych,** F. (2019). *Narysy z teorii tekstu [Essays on Text Theory]*. Lviv: LNU im. Ivana Franka [in Ukrainian]. 2. **Batsevych**, F., & Kochan, I. (2016). *Linhvistyka tekstu [Text Linguistics]*. Lviv: LNU imeni Ivana Franka [in Ukrainian]. 3. **Benveniste**, E. (1974). *Zahalna linhvistyka [General Linguistics]*. M.: Prohres [in Russian]. 4. **Batsevych**, F. (2025). Kontekstualno-sytuatyvnyi rezhym interpretatsii tekstu: sproba obgruntuvannia [The Contextual-Situational Mode of Text Interpretation: An Attempt at Justification]. *Slavia Orientalis, LXXIV, 4,* 103–112 [in Ukrainian].

Бацевич Флорій Сергійович – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри загального мовознавства, Львівський національний університет імені Івана Франка; вул. Університетська, 1, м. Львів, 79000, Україна.

E-mail: batsevich.florij@gmail.com

https://orcid.org/0000-0002-6141-8318.

Batsevych, Florij – Doctor of Philology, Professor, Head of the Department of General Linguistics, Ivan Franko Lviv National University; 1 Universytetska St., Lviv, 79000, Ukraine.

Дата першого надходження статті до видання – 26 лютого 2026 р.
Дата прийняття статті до друку після рецензування – 26 березня 2026 р.
Дата публікації статті у виданні – 25 квітня 2026 р.

CITATION

ДСТУ 8302:2015: Бацевич Ф. С. Режими інтерпретації і прагматичні аспекти смислової організації тексту. Лінгвістичні дослідження: зб. наук. пр. Харк. нац. пед. ун-ту імені Г. С. Сковороди / гол. ред. Н. В. Піддубна. Харків, 2026. Вип. 64. С. 237–248. DOI: https://doi.org/10.34142/23127546.2026.64.17

APA: Бацевич, Ф. С. (2026). Режими інтерпретації і прагматичні аспекти смислової організації тексту. *Лінгвістичні дослідження, 64,* 237–248. DOI: https://doi.org/10.34142/23127546.2026.64.17